

Сьогодні
04.10.2023

*Урок
№019*

**Слова обмеженого вживання.
Діалектні, професійні слова й
терміни**

Мета: виробляти навички знаходити діалектні та професійні слова; навчити правильно й доречно використовувати в мовленні загальноновживані слова; розвивати мовні смаки.

Сьогодні
04.10.2023

Прослухаймо вірш та налаштуймося на роботу

Продзвенів уже дзвінок,
Починаємо урок!
Всі мерщій сідайте, діти.
Домовляймося не шуміти,
На уроці не дрімати,
Руки вчасно піднімати.
І щоб не було мороки.
Всі готові до уроку?!
Тож гаразд, часу не гаймо
І урок розпочинаймо!

Сьогодні
04.10.2023

Психологічне налаштування на урок. Вправа «Прогноз настрою»

Якщо у вас на душі
похмуро...

Сьогодні
04.10.2023

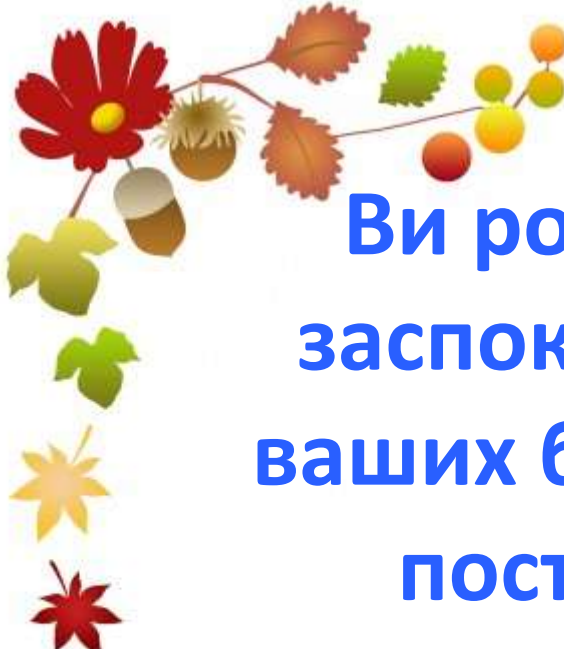
Психологічне налаштування на урок. Вправа «Прогноз настрою»

Згадайте, що після дощу
часто буває райдуга!

Сьогодні
04.10.2023

Психологічне налаштування на урок. Вправа «Прогноз настрою»

Ви роздратовані, але
заспокойтесь, адже від
ваших блискавок можуть
постраждати інші!

Сьогодні
04.10.2023

Психологічне налаштування на урок. Вправа «Прогноз настрою»

Нехай у вас на
душі буде
сонячно!
Своїм теплом
ви зможете
зігріти своїх
друзів!

Сьогодні
04.10.2023

Перевірка домашнього завдання

Сьогодні
04.10.2023

Запишіть сьогоднішню дату

Класна робота

обру́с

1. Навіщо потрібно знати діалектні, професійні слова й терміни?
2. Чому діалект називають вогником селянської душі?

Відповідно до запитань
сформулюйте особисті цілі.

Сьогодні
04.10.2023

Вправа 125. Прочитайте. Доберіть синоніми до слова «обрус». Чому, на вашу думку, авторка скористалася словом, яке вживається тільки в деяких регіонах країни, тобто діалектним словом?

Слово рідне — квітка на обрусі. Воно
серце наше й оберіг!

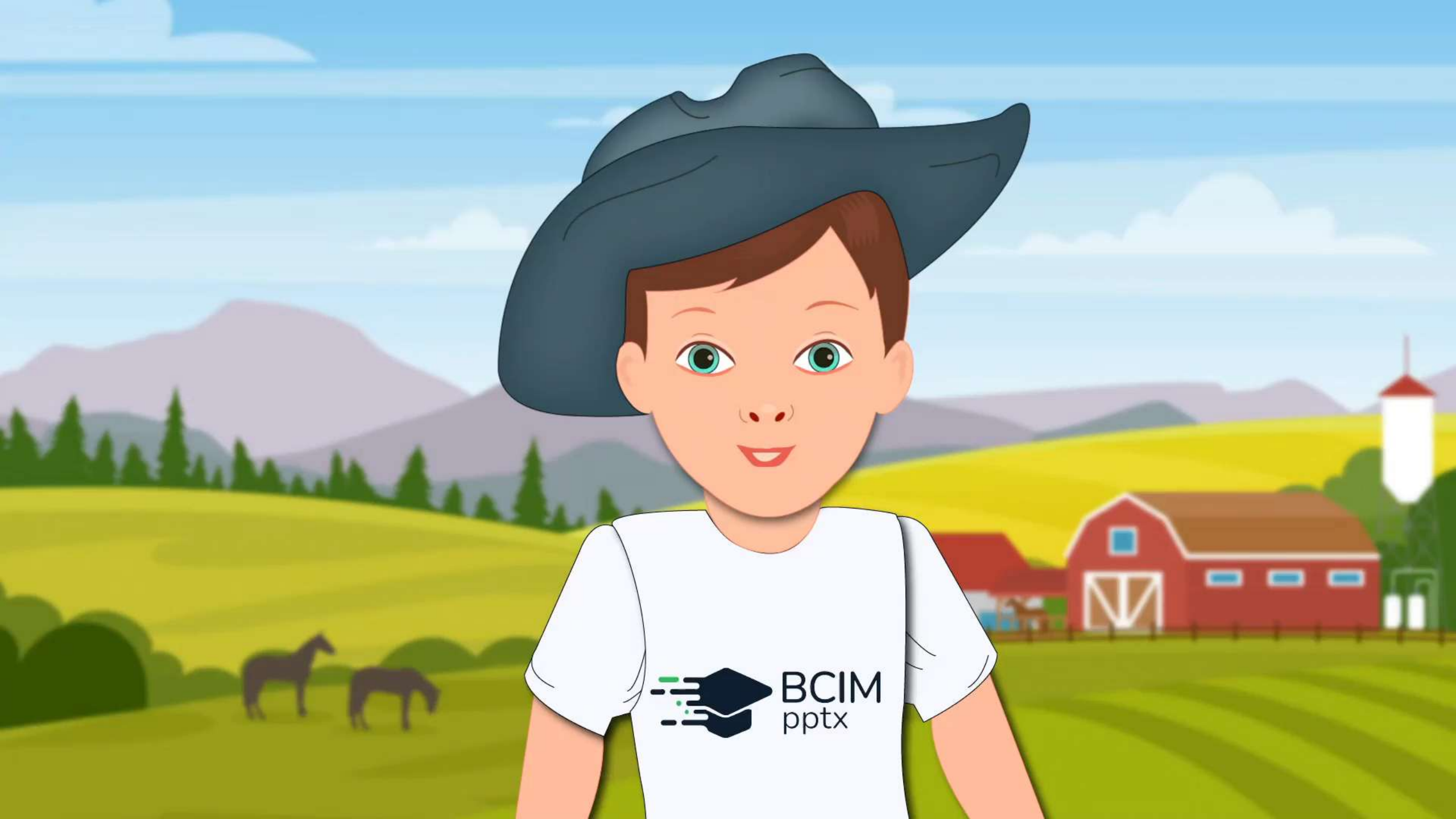
(Г. Потопляк).

?

Обрус — діалектна назва,
те саме, що й скатертина,
скатерть.

власні приклади. Висловіть міркування, чому так багато діалектних назв рослин в українській мові.

Довідка:

1) арніка гірська, ангельське зілля, баранка, скусівник
Складіть опис (усно) однієї з рослин. Як правильно їх назвати — «лікарські» чи «лікувальні»?

2) ромашка, ромен, романець;
3) звіробій, божа кривця, заяча кривця, кривавник, стокривця;
4) цикорій, петрів батіг.

Термін — слово або словосполучення, що застосовують для називання понять, наприклад, у мовознавстві: звук, буква, голосні звуки, багатозначні слова; у математиці: натуральні числа, двоцифрові числа, паралелепіпед.

ТЕРМІН

1. Відтинок, проміжок часу, визначений, установлений для чого-небудь; строк.
2. Слово або словосполучення, що означає чітко окреслене спеціальне поняття якої-небудь галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя тощо.

слово «термін». Складіть із ним два речення і запишіть їх.

Сьогодні
04.10.2023

Вправа 128. Зберіть «розсипані» терміни, запишіть їх, об'єднавши в групи.
Доповніть трьома власними прикладами. Визначте, яких галузей науки
вони стосуються

Стиль мовлення, підмет, присудок, м'який знак, пароніми,
антоніми.

Арія, дивертисмент, головна партія, опера, виконавець, гармонія,
графіка, темп, лад, мелодія, композитор, ритмічний рисунок.

Гриби, біологія, рослини, метелик, тварини, мікроорганізми,
природничий музей.

Сьогодні
04.10.2023

Вправа 129. Доберіть до поданих термінів українські відповідники. Складіть речення з двома словами (усно)

Сколіоз — викривлення хребта,
трансплантація - пересаджування, отит —
запалення вуха, анемія - недокрів'я,
симптом - ознака.

Сьогодні
04.10.2023

Вправа 130. Відновіть послідовність речень у тексті і запишіть його.
Підкресліть професійні слова й терміни

Тим, хто любить поспостерігати за дикими тваринами або в захопленні від африканського сафарі, неодмінно варто відвідати заповідник Асканія-Нова. Він розташований неподалік від селища Каховка, у ста кілометрах від Херсона. У цьому куточку незайманої природи зібрані найдивовижніші та екзотичні види тварин і птахів. Тут можна зустріти фламінго і журавлів, верблюдів і зебр, буйволів, бізонів, сайгаків. (З Інтернету).

Прочитайте тексти. Що об'єднує їх? Випишіть із текстів професійні слова. Яких галузей вони стосуються? У яких життєвих ситуаціях можна використати інформацію з текстів? Назвіть слова, ужиті в переносному значенні. Складіть розповідь про рідне місто (село), використовуючи професійні слова й терміни (географічні, історичні тощо).

1. Позначте рядок, у якому всі слова загальноновживані.

А) мольберт, художник, картина, виставка

Б) кардіолог, море, берег, сонце

В) здоров'я, мир, щастя, дружба

Г) жоржина, когут, полонина, смерека

2. Позначте рядок, у якому всі слова діалектизми.

А) вивірка, пляцок, плай, цинамон

Б) одяг, пательня, тремпель, маринарка

В) трембіта, колиба, кобиця, вогонь

Г) лелека, чорногуз, бусол, птах

Що нового ви дізналися сьогодні? Які почуття викликала у вас тема уроку? Чи на всі запитання ви одержали вичерпну відповідь?

Сьогодні
04.10.2023

Домашнє завдання

**Виконайте вправу 132
(1 завдання письмово, 2 або 3
на ваш вибір).**

*Короткий запис у щоденник
с.57 впр.132.*

Сьогодні
04.10.2023

Рефлексія «Лимонний настрій». Обери емотикон, який відповідає твоєму настрою в кінці уроку

Я з усім упорався

Мене урок розлютив

Чекаю на наступний урок

Все було легко та просто

Було складно та нічого не зрозуміло

Більше сміху ніж навчання

Я дуже втомився